

TLAČOVÁ SPRÁVA

22. apríl 2024

Cyklus Reštaurovaná klasika v Kine Lumière prinesie Formanov film Prelet nad kukučím hniezdom

Cyklus Reštaurovaná klasika v Kine Lumière vracia na plátno slávne alebo kultové filmy svetovej i domácej kinematografie v digitálne reštaurovanej podobe. V apríli sa k divákovi dostane na exkluzívnej projekcii oceňovaná snímka *Prelet nad kukučím hniezdom* (1975), ktorá preslávila režiséra Miloša Formana. Kino Lumière film uvedie v stredu 24. apríla o 20.00 hod. pri príležitosti 87. narodenín Jacka Nicholsona.

Film *Prelet nad kukučím hniezdom* vznikol podľa známeho románu Kena Keseyho, aj keď sa v mnohom líši od predlohy. Ide o druhý hraný film českého režiséra Miloša Formana, jedného z najvýznamnejších predstaviteľov československej novej vlny, nakrútený v Amerike. Jeho hlavným hrdinom je Randle P. McMurphy, ktorý skončí na psychiatrickej klinike, keď predstiera pomätenosť, aby sa vyhol väzeniu. Je neprispôsobivý, vzdorovitý a šokovaný miestnymi pomermi začne viesť „vojnu“ proti hlavnej sestre Ratchedovej a jej autoritárskym metódam. Jeho vitalita naruší prísne regulovaný chod kliniky. Duchom rebélie a vzdoru nakazí aj ostatných pacientov a zbaví ich dovtedajšieho pocitu apatie či strachu. Film sa nakrúcal na štátnej psychiatrickej klinike v Oregone, ostatné oslovené ústavy sa odmietli podieľať na filme, pretože kriticky nazeral na psychiatrickú prax.

Filmom *Prelet nad kukučím hniezdom* dosiahol Forman medzinárodný úspech. Potvrdilo ho aj udelenie piatich Oscarov v roku 1976 v najdôležitejších kategóriách za najlepší film, najlepšiu réžiu, najlepší ženský herecký výkon pre Louise Fletcherovú, najlepší mužský herecký výkon pre Jacka Nicholsona a za najlepší adaptovaný scenár (Lawrence Hauben, Bo Goldman). Získal aj šesť ocenení BAFTA a päť Zlatých glóbusov, v oboch prípadoch vrátane ceny v kategórii najlepší film. Film za svoj úspech vďačí najmä autentickému stvárneniu hlavných aj vedľajších postáv. Forman, ktorý vo svojich českých filmoch pracoval s nehercami, aj v tomto filme obsadil do vedľajších úloh neznámych alebo málo známych hercov a tiež skutočných psychiatrických pacientov i zamestnancov oregonskej psychiatrickej kliniky. Navyše profesionálni herci počas nakrúcania žili na klinike, aby od pacientov odpozorovali ich gestikuláciu a spôsob komunikácie.

„Všetky scény stoja a padajú s Jackom Nicholsonom, s ktorým bola skutočne radosť pracovať,“ povedal o nakrúcaní filmu *Prelet nad kukučím hniezdom* Miloš Forman. *„Nad nikoho sa nevyvyšoval, nevyžadoval žiadne výhody, ako to býva u veľkých hviezd bežné. Naopak, trval na tom, aby mal úplne rovnaké podmienky na prácu ako všetci ostatní. Na plác chodil dokonale pripravený a vedel presne, čo chce. Vďaka jeho zmyslu pre humor vládla pri nakrúcaní skvelá pohoda, čo je nesmierne dôležité. Pomáhal kolegom, pretože vedel, že čím lepší budú oni, tým lepšie bude nakoniec vyzerat' aj on.“* Pôvodne mal úlohu Randla P. McMurphyho stvárniť James Cann, Marlon Brando alebo Gene Hackman. Nakoniec bol vybraný Jack Nicholson, vtedy vychádzajúca hviezda najmä nezávislých filmov.

Prelet nad kukučím hniezdom je filmovým protestom proti obmedzovaniu slobody v akejkoľvek podobe. Je metaforou stretu jedinca s totalitným režimom a jeho absolútnou mocou. Vzburu hlavného hrdinu Randla P. McMurphyho proti režimu psychiatrickej liečebne má symbolický charakter vzbury proti akémukoľvek utláčaniu, či už psychickému alebo fyzickému. To bol tiež jeden

Cyklus Reštaurovaná klasika v Kine Lumière prinesie Formanov film Prelet nad kukučím hniezdom

z dôvodov, prečo sa tento majstrovský film nemohol v Československu premietiť pred rokom 1989 a do našich kín sa dostal so značným oneskorením. Forman neskôr v jednom rozhovore pre The New York Times film interpretoval tak, že v legendárnej postave hlavnej sestry Ratchedovej videl Komunistickú stranu Československa, ktorá mu rovnako určovala, čo má robiť, čo má hovoriť a kam má chodiť. Film bol v čase svojej premiéry úspešný divácky aj u dobovej kritiky a v rebríčku 100 najlepšie hodnotených amerických filmov, ktorý v roku 2008 zostavil Americký filmový inštitút, mu patrí 20. priečka.

[Viac informácií nájdete na webstránke Kina Lumière.](#)

kontakt: Simona Nôtová, tlačová tajomníčka SFÚ, tel.: +421 2 57 10 15 42, simona.notova@sfu.sk